

ΚΑΛΟΤΑΞΙΔΟ...

Όταν γεννιέται ένα περιοδικό, είναι σα να γεννιέται ένα παιδί. Μια ζωή αρχίζει. Με τις χαρές της και τις πίκρες της, τις ελπίδες και τις προσδοκίες της, αλλά πάνω από όλα με τους αγώνες της. Αγώνες στο «ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΕΣ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ» προβλέπουμε πολλούς. Γιατί πολλά είναι τα προβλήματα στο χώρο μας. Και με τη δική της όμως συμβολή θα τα γνωρίσουμε καλύτερα και όλοι μαζί θα τ' αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικότερα.

Το περιοδικό αυτό με την παρουσία του εκπληρώνει παλιές ευχές και επιστεγάζει μακρόχρονες προσπάθειες. Ως τώρα οι βιβλιοθηκάριοι δεν είχαν δικό τους βήμα για να συζητούν, να προβληματίζονται, να εκφράζονται. Οι επιφορτισμένοι να χειρίζονται και να επεξεργάζονται τα περιοδικά των άλλων κλάδων δεν είχαν δικό τους έντυπο. Να λοιπόν τώρα που αποκτούμε και μεις τη δική μας φωνή για να μιλάμε πάνω στα δικά μας θέματα και να γνωρίσουμε καλύτερα το δικό μας χώρο.

Πρώτα-πρώτα τον κόσμο του βιβλίου: Να δούμε πώς λειτουργεί, που κυκλοφορεί. Πώς θα βοηθηθεί και πώς θα διαδοθεί περισσότερο το καλό βιβλίο.

Μετά τις βιβλιοθήκες: Ποιές είναι; Ποιά θέση κατέχουν στην κοινωνική, πολιτιστική, εκπαιδευτική ζωή του τόπου μας; Τι περιμένουμε και τι προβλέπουμε γι' αυτές στο προσεχές μέλλον;

Τέλος τους βιβλιοθηκάρους: Πόσοι είναι; Πώς είναι προετοιμασμένοι για τη δουλειά που κάνουν; Πώς την ασκούν;

Καμιά στατιστική δεν υπάρχει για τον αριθμό των εργαζομένων σ' αυτό το επάγγελμα ούτε για τον αριθμό των ανέργων του. Ένα επάγγελμα που δεν έχει ακόμα διαμορφώσει την ταυτότητά του: Δεν είναι σαφή τα χαρακτηριστικά του, δεν είναι καθορισμένη η σταδιοδρομία του, δεν έχει καμιά κατοχύρωση ούτε επίσημη αναγνώριση, παρότι όλοι παραδέχονται τη σπουδαιότητα και την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων που το συνθέτουν.

Τι είναι οι βιβλιοθήκες; Είναι βέβαια συλλογές από βιβλία και άλλα ντοκουμέντα. Όμως η αποστολή μιας βιβλιοθήκης είναι κάτι πολύ παραπάνω από την απλή συγκέντρωση υλικού. Είναι μια οργανωμένη παρουσίαση της συλλογής. Μια ευκαιρία προσέγγισης και η αρχή ενός διαλόγου. Ρόλος της βιβλιοθήκης είναι να κάνει τον αναγνώστη ικανό να διαλέγει, να πλαταινεί συνεχώς το πεδίο των ενδιαφερόντων και των αναγνωσμάτων του, να τον κάνει να σκέφτεται και να κρίνει. Στο παιδί και τον ενήλικο που ζητά πληροφόρηση, γνώση, πολιτιστική μόρφωση ή ψυχαγωγία, η βιβλιοθήκη δεν προσφέρει απλώς πηγές, αλλά παίζει ρόλο πολιτιστικού συνδέσμου, παιδαγωγού και οδηγητή. Ο λόγος ύπαρξης επομένως κάθε βιβλιοθήκης είναι να προσφέρει στους πολίτες κοινωνική υπηρεσία.

Με ποιά τρόπο το πετυχαίνει αυτό; Πρέπει να προκα-

λεί το ενδιαφέρον των πολιτών και συγχρόνως να ανταποκρίνεται με ικανοποιητικό τρόπο στις αιτήσεις του. Να βρίσκει μεθόδους διάδοσης του βιβλίου και της πληροφόρησης, να ενθαρρύνει την έρευνα και την κριτική σκέψη. Για το λόγο αυτό το αριθμός και η ποικιλία των συλλογών της πρέπει να είναι πολύ μεγάλος ώστε να αναποκρίνεται στα ενδιαφέροντα του κοινού, που είναι και θα φροντίσουμε να είναι, πολλά και διάφορα.

Ζωντανός εκπαιδευτικός και πολιτιστικός οργανισμός η βιβλιοθήκη θα βοηθήσει να ιδρυθούν και συγκεντρωθούν γύρω της πολιτιστικοί φορείς, διάφοροι παράγοντες, πρόσωπα και οργανώσεις, με τους οποίους θα βρίσκεται σε διαρκή διάλογο, επαφές και συναντήσεις.

Πηγή πολιτιστικών ανταλλαγών η βιβλιοθήκη γίνεται επίσης ουσιαστικό στοιχείο για την συνεχόμενη εκπαίδευση και διαρκή επιμόρφωση, με όλα τα σύγχρονα τεχνικά και παιδαγωγικά μέσα που θέτει στη διάθεση των χρηστών της μέσα από τις ποικίλες εκδηλώσεις. Η δράση της δεν περιορίζεται μέσα στους τοίχους της αλλά προβάλλεται παντού με παραρτήματα, βιβλιοαυτοκίνητα, δανεισμούς ομαδικούς σε σχολεία, σε τόπους δουλειάς, σε οργανώσεις και συλλόγους.

Σήμερα στην Παιδεία συντελούνται βαθειές αλλαγές. Δεν περιμένει κανείς πια από το σχολείο μια ορισμένη και οριστική γνώση, αλλά μια εκπαίδευση που ξυπνά την ικανότητα να καταλαβαίνεις τον κόσμο που σε περιβάλλει και να μπορείς να τον επηρεάσεις. Η εκπαίδευση αυτή δεν περιορίζεται ούτε σε χώρο ούτε σε χρόνο. Οι βιβλιοθήκες είναι εκείνες που θα δώσουν σ' όλους, τους ενήλικους και τα παιδιά, τη δυνατότητα να συνεχίσουν σ' όλη τους τη ζωή την ενημέρωση για τις εξελίξεις που συντελούνται γύρω τους στην επιστήμη και την τέχνη. Θα τους δώσουν τα μέσα να βαδίσουν με την εποχή τους. Η ίδια η παρουσία και οργάνωση της βιβλιοθήκης πρέπει να είναι η ζωντανή εικόνα της εξέλιξης της γνώσης και του πολιτισμού.

Η επιστημονική πληροφόρηση αποτελεί σήμερα σημαντικό εθνικό παράγοντα πρωταρχικής σημασίας, με αυξανόμενο ρόλο στην πρόοδο και την ευημερία του κάθε τόπου. Είναι η κύρια βάση για την κοινωνική του ανάπτυξη. Ο βαθμός στον οποίο θα ανταποκριθεί η πληροφόρηση στις ανάγκες μιας χώρας θα επηρεάσει το ρυθμό της ανάπτυξης αυτής. Από δω προκύπτει και το βάρος της ευθύνης των υπηρεσιών πληροφόρησης. Αλλά το βάρος αυτό δεν μπορούν να το σηκώσουν οι βιβλιοθήκες και οι βιβλιοθηκάριοι μόνοι τους αν δεν υπάρχουν οι προϋποθέσεις. Χρειάζονται μέσα οικονομικά, τεχνικά, διοικητικά. Αλλά συγχρόνως χρειάζεται ο κατάλληλος επιστημονικός εξοπλισμός για όσους ασχολούνται με το επάγγελμα αυτό.

Είναι καιρός να αντιμετωπισθεί σοβαρά η εκπαίδευση των βιβλιοθηκάριων. Να καθοριστούν οι γνώσεις που χρειάζονται για την άσκηση του επαγγέλματος και μαζί ο

χρόνος που απαιτείται για την απόκτησή τους. Πρέπει να σταματήσουν οι «παρακαμπτήριες λύσεις» με τις πρόσληψεις άσχετων, που εκπαιδεύονται ή αυτοδιδάσκονται πάνω στη δουλειά. Συγχρόνως, όσοι δουλεύουν στον τομέα αυτό, πρέπει να εξετάσουν μερικά προβλήματα και μερικούς κινδύνους. Πρέπει να δεχθούν τις εξελίξεις και να εξοικειωθούν μ' αυτές. Πρέπει να τις κατακτήσουν. Όστε να μπορούν αδιαμφισβήτητα να καλύπτουν τον τομέα αυτό καλύτερα από κάθε άλλον. Η επιστημονική και τεχνική πληροφόρηση εξ αιτίας της υπεραφθονίας της (της υπερπαραγωγής δημοσιευμάτων) έγινε μια νέα πρώτη ύλη, μια πηγή για εκμετάλλευση, μια δύναμη πολιτική και οικονομική, σ' επίπεδο εθνικό και διεθνές.

Οι μέθοδοι επεξεργασίας του υλικού, πριν καλά καλά γίνουν γνωστές και εφαρμοσθούν, αλλάζουν εξαιτίας των τεχνολογικών εξελίξεων. Αλλά όταν τα εργαλεία τελειοποιούνται, τροποποιούνται σύγχρονα ο τρόπος αντίληψης και δράσης. Χρειάζονται νέοι τρόποι σκέψης, καινούρια μέσα, καινούριες γλώσσες επικοινωνίας. Επιβάλλεται λοιπόν, εδώ περισσότερο ίσως από άλλα επαγγέλματα, διαρκής ανανέωση και προσαρμογή. Χρειάζεται σωστή βασική εκπαίδευση και υπεύθυνη επιμόρφωση. Πλήρης εξοπλισμός για τη δουλειά ενός βιβλιοθηκαρίου, ενός τεκμηριωτή, ενός επιστήμονα της πληροφόρησης προϋποθέτει το συνδυασμό τριών τύπων γνώσεων. **1) Γνώσεις**

τεχνικές πάνω στο επάγγελμα. 2) Γνώσεις γενικές επιστημονικές (εγκυκλοπαιδικές), με εξειδίκευση, αν είναι δυνατόν, στο συγκεκριμένο επιστημονικό τομέα της απασχόλησης και 3) γνώσεις κοινωνιολογικές και ψυχολογικές. Καμιά από τις τρεις αυτές ενότητες γνώσεων δεν αποκτιέται μια για πάντα. Πρέπει να ανανεώνονται και να τελειοποιούνται.

Οι πληροφοριακές δραστηριότητες στο σύνολό τους είναι στραμμένες στο μέλλον. Στηρίζουν την έρευνα, την πράξη, την ανανέωση. Χρειάζονται γι' αυτό ενίσχυση και σε πολλά σημεία πλήρη αναθεώρηση.

Ο διάλογος με τις αρμόδιες αρχές πρέπει να ανοίξει και να παρθούν από κοινού τα εκπαιδευτικά, νομικά, πολιτικά μέτρα που επιβάλλονται για να αναγνωριστεί ένας θεσμός και να κατοχυρωθεί ένα επάγγελμα. Ένα επάγγελμα δυναμικό, που στην εποχή μας δεν αφήνει πολλά περιθώρια ούτε για ερασιτεχνισμούς, ούτε για αυτοσχεδιασμούς. Όσο για το θεσμό είναι ο πιο δημοκρατικός, ο πιο ανθρώπινος, αφού εξασφαλίζει σ' όλους την ελεύθερη κι απρόσκοπτη ανάπτυξη, την πνευματική ολοκλήρωση.

Το περιοδικό μας πρέπει να γίνει η συνείδηση και η φωνή του. Θα μεταφέρει το μήνυμα στην πιο μακρυνή γωνιά του τόπου μας, ώσπου να φυτρώσει η ιδέα και ν' ανθίσει ο θεσμός.

Ας είναι γερό και καλοτάξιδο.

Το Διοικητικό Συμβούλιο